

Strípky z minulosti ... První světová válka a její oběti aneb „V míru pochovávají synové své otce, ve válce otcové své syny.“ (Hérakleitos)

Žilo bylo v jedné malé vsi nedaleko Lukavice děvčátko, které dostalo tradiční rodové jméno Emilie. Když Emilka dospěla v krásnou ženu, provdala se za pohledného rolníka Jana a odstěhovala se do ještě menší vesničky. Po svatbě se mladému páru narodil syn Emil Jan. Psal se rok 1914. V témže roce „nám zabili Ferdinanda“ a téměř každý bojeschopný muž byl povolán do zbraně. O rok později se z Emilky stala vdova. Jan, jenž narukoval k zeměbranceckému pěšímu pluku č. 19, zemřel (asi na úplavici) v ruském zajetí v místě nazvaném Zolotaja Orda.

Mladá žena prožívala nelehké chvíle, ztratila manžela, zůstala sama na syna i hospodářství a do toho ta zpropadená válka, která ne a ne skončit. Svého muže nemohla ani pohřbít, na zdi u rodinné hrobky po něm zůstala pouze pamětní deska. Podruhé se vdala v roce 1920 a měla ještě dvě děti, Vlastu a Františka. Na první pohled se zdá, že nakonec vše dobře dopadlo...

Po vyslechnutí různých útržků z dětství její dcery a nejmladšího syna, kteří ji nesmírně milovali, o tom pochybuji. Na fotografiích z pozdějších dob na mě hledí žena sedřená těžkou prací, ubitá životem a nemocná, pryč je oduševnělá kráska. Mohlo být vše jinak, kdyby do Emiliina života nezasáhla válka? Umřela relativně mladá, jejímu nejmladšímu synovi bylo tehdy pouhých dvanáct let. Emilie byla moje prababička.

Pokud jste zapátrali v historii vlastních rodů, nejspíš jste narazili i na mnohem tragičtější osudy. Válka brala lidem iluze, naději, lásku, dětství, bezstarostnost mládí, ale především životy manželů, milenců, tatínek, bratrů, synů! V českých zemích asi stěží najdeme vesnici, jež nepřišla o své muže. V Hrbokově jsou jejich jména zvěčněna na zdi kostela, v Kovářově u zvoničky. V Bojanově bohužel pomník chybí, těžko dnes soudit proč. Připomeňme si jména oněch padlých alespoň prostřednictvím tohoto listu. Jména mužů, kteří nedobrovolně odevzdali svůj život ve jménu Rakouska-Uherska, jsou zachována v místních kronikách.

První ukázka je od pana Tlapáka, jenž byl kronikářem bojanovským:

„V roce 1914 po zavraždění následníka trůnu Františka Ferdinanda a jeho choti v Sarajevě v Bosně 29. června (chybné datum, pozn. autorky), vypovědělo Rakousko Srbsku válku a 26. července 1914 nařízena všeobecná mobilisace. Tak

vznikla evropská, později světová válka, jež i u nás vyžádala si mnoho schopných občanů od 18 do 50 let, z nichž mnozí se již nevrátili.

Čestně padli:

Kábele Vít

bratři Alois a Josef Kápičkovi

Kubelka Antonín

Slavík Antonín

Nežádal Josef

Pokorný Antonín

bratři Josef a Antonín Kolářovi

Někteří se sice vrátili, ale životy jejich byly vojenskou útrapou podřaty.

Z našich to jsou:

Pilař Čeněk

Kroutil Antonín

Kápička Antonín

Smutno, hrůzné ticho bylo u nás v naší klidné osadě. Takové ticho však nebylo na všech evropských frontách, na což s hrůzou vzpomínají všickni ti, kdož se války zúčastnili. Tam hrůza, běs, tam sám ďábel chrlil své pekelné ohně z moderních strojů – kam smrt slavila své orgie.

Rekvizice, hlad, bída, drahota byly na denním pořádku. Nemohli jsme si koupit, co bychom byli potřebovali. Byly vládou rakouskou vydány lístky nazvané chleбенky na chléb, cukřenky, tabačenky, atd. atd. Tak nás uměla vláda stlačit.“

Bezděkovští rovněž oplakávali zmařené životy svých spoluobčanů. Takto tehdejší náladu zachytil pan Vilím, kronikář bezděkovský.

„I daň z krve odvedl Bezděkov ve světové válce dosti vysokou, neboť asi na 100 obyvatel položili svoje životy za svoji vlast tito dobří občani:

Košina Antonín

Šimon Bedřich

Koblížek Josef

Vilím Josef

Pulpán František

JUDr. Trojan Josef, položil život svůj dobrovolně, nemoha již déle snášeti příkoří nám Čechům ze strany Německa stále živená na bojišti balkánském.

Všech těchto dobrých občanů a přátel, padlých ve světové válce na různých bojištích, bude Bezděkov dlouho a dlouho vzpomínati s přáním, aby cizí země byla jim lehkou.“

Lenka Simonová